

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางการออกใบอนุญาตรับทำการเก็บขนมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือได้รับประโยชน์ตอบแทน
ด้วยการคิดค่าบริการ

เทศบาลตำบลฯ ได้มีหนังสือ ที่ พบ ๕๒๔๐๔/๕๒๙ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ถึงกรมอนามัย เพื่อขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการออกใบอนุญาตรับทำการเก็บขนมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ กรณีที่เทศบาลตำบลฯ ได้ออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลฯ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๔๓ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และใน บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายเทศบัญญัตินี้กำหนดว่า ผู้ใดที่ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่ของเทศบาล ตำบลฯ โดยทำเป็นธุรกิจ หรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ต้องได้รับใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขนมูลฝอยจากเทศบาลตำบลฯ. รายละเอียดดังนี้

กรณีที่ว่า หากมีบริษัทเอกชน เข้ามาดำเนินการเก็บขนมูลฝอยที่สถานประกอบกิจการ จำนวน ๓ แห่ง ในพื้นที่เทศบาลตำบลฯ. บริษัทเอกชนนี้จะต้องขอรับใบอนุญาตรับทำการเก็บขนมูลฝอยฉบับเดียว หรือ ๓ ฉบับ ตามจำนวนสถานประกอบกิจการที่บริษัทเอกชนเข้าดำเนินการเก็บขนมูลฝอย อนึ่งการเข้าเก็บขนมูล ฝอยในแต่ละสถานประกอบกิจการเริ่มต้นไม่พร้อมกัน เนื่องจากแต่ละสถานประกอบกิจการทำสัญญากับ บริษัทเอกชนที่รับจ้างเก็บขนมูลฝอยไม่พร้อมกัน

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๘^๒ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้เป็นอำนาจของราชการส่วน ท้องถิ่น ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดย ทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๖๐๑๔ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งกรมอนามัยมีถึง นายกเทศมนตรีตำบลฯ.

^๒ มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของ ราชการส่วนท้องถิ่น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออก กฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การ ควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูล ฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

บทบัญญัติตามมาตรานี้ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วย โรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตรายและผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดของเสียอันตราย ดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

^๓ มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ออกใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๕๕^๓ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ เทศบาลตำบล. ได้ออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบล. เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๔๓ อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายเทศบัญญัตินี้กำหนดว่า ผู้ใดที่ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่ของเทศบาลตำบล. โดยทำเป็นธุรกิจ หรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ต้องได้รับใบอนุญาตรับทำการเก็บขนมูลฝอยจากเทศบาลตำบล.

กรณีที่ว่า หากมีบริษัทเอกชน เข้ามาดำเนินการเก็บขนมูลฝอยที่สถานประกอบกิจการ จำนวน ๓ แห่ง ในพื้นที่เทศบาลตำบล. บริษัทเอกชนนี้จะต้องขอรับใบอนุญาตรับทำการเก็บขนมูลฝอยฉบับเดียว หรือ ๓ ฉบับ ตามจำนวนสถานประกอบกิจการที่บริษัทเอกชนเข้าดำเนินการเก็บขนมูลฝอย อนึ่งการเข้าเก็บขนมูลฝอยในแต่ละสถานประกอบกิจการเริ่มต้นไม่พร้อมกัน เนื่องจากแต่ละสถานประกอบกิจการทำสัญญา กับบริษัทเอกชนที่รับจ้างเก็บขนมูลฝอยไม่พร้อมกัน

ความเห็น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้ มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และมาตรา ๕๕ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้ได้เพียงใน เขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น ซึ่งจากข้อเท็จจริงพบว่าบริษัทเอกชน เข้ามา ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยที่สถานประกอบกิจการ จำนวน ๓ แห่ง ในพื้นที่เทศบาลตำบล. โดยการเข้าเก็บขน มูลฝอยในแต่ละสถานประกอบกิจการเริ่มต้นไม่พร้อมกัน ในกรณีนี้ บริษัทเอกชน เข้าดำเนินการเก็บขนมูลฝอย ในสถานประกอบกิจการ จำนวน ๓ แห่ง ซึ่งอยู่เขตอำนาจของเทศบาลตำบล.ทั้งหมด ดังนั้น บริษัทเอกชน จะต้องขอรับใบอนุญาตรับทำการเก็บขนมูลฝอยฉบับเดียว ตามความในมาตรา ๕๕

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการดำเนินการรับเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอยในพื้นที่ตำบล. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงแนะนำให้เทศบาลตำบล. ดำเนินการทบทวนและปรับปรุง ข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ควรสอดคล้องกับการจัดการ การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ โดยสามารถศึกษา ตัวอย่างการยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ในคู่มือตัวอย่างร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมาย สาธารณสุข <http://law.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑ สิงหาคม ๒๕๖๒

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่ เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

